

**Zespół Szkół im. Janusza Korczaka w Gliwicach
44-100 Gliwice, ul. Dolnej Wsi 74**

**Program
wychowawczo-profilaktyczny
rok szkolny 2024/2025**

**„Wszyscy jesteśmy sobie potrzebni. Razem
łatwiej, radośniej, mądrzej i bezpieczniej.”
Janusz Korczak**

Podstawa prawna

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997r. nr 78 poz. 483 ze zm.).
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989r. (Dz. U. z 1991r. nr 120 poz. 526).
- Ustawa z 14 grudnia 2016r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024r. poz.737).
- Ustawa z 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2024r. poz.750).
- Ustawa z 26 stycznia 1982r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2024r. poz. 986).
- Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023r. poz. 2151).
- Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023r. poz.1939).
- Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2024r. poz. 1162).
- Ustawa z 9 czerwca 2022r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2024r. poz.987).
- Ustawa z 13 maja 2016r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz.U. z 2024r. poz. 560).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 31 grudnia 2002r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020r. poz. 1604).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealne (Dz. U. z 2017r. poz. 356 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. z 2020r. poz. 1309).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2020 r., poz. 1280 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2020r. poz. 1449).
- Podstawowe kierunki polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2024/2025.
- Statut Zespołu Szkół Specjalnych im. Janusza Korczaka w Gliwicach.
- Statuty szkół wchodzących w skład Zespołu Szkół.
- Procedury i standardy ochrony małoletnich obowiązujące w Zespole Szkół im. J. Korczaka.

I Wstęp

Szkolny Program wychowawczo-profilaktyczny realizowany w Zespole Szkół Specjalnych im. Janusza Korczaka w Gliwicach opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez Radę Pedagogiczną, Radę Rodziców i Samorząd Uczniowski. Treści programu są spójne ze Statutem Zespołu Szkół oraz szkolnymi zasadami oceniania. Program uwzględnia podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2024/2025 oraz założenia Programu Zdrowia Psychicznego dla Miasta Gliwice na lata 2021-2024, którego celem jest promocja zdrowia psychicznego, zapobieganie zaburzeniom psychicznym, a także przeciwdziałanie nietolerancji, dyskryminacji i wykluczeniu osób dotkniętych tymi zaburzeniami. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej. Załącznik do programu stanowią procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych oraz procedury i standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem.

II Misja szkoły

„Szkoła równych szans”

Zespół Szkół Specjalnych im. Janusz Korczaka w Gliwicach przygotowuje młodego człowieka z niepełnosprawnościami, do życia w zgodzie z sobą i innymi oraz wyposaża go w wiedzę i umiejętności umożliwiające mu dalsze kształcenie, a także przygotowuje do samodzielnego życia, płynnego wejścia na rynek pracy.

Działamy w przekonaniu, że wychowanie i wykształcenie stanowią integralną całość. Wychowując, pragniemy, aby młody człowiek w swoim postępowaniu kierował się uniwersalnymi wartościami, jak dobro, prawda i piękno, uznawał, że granicą wolności jest dobro drugiego człowieka, a prawa, którymi się cieszy, jako wolny człowiek, są prawami każdego człowieka.

Tworzymy wspólnotę opartą na wartościach polskiej kultury i tradycji, których częścią jest szacunek dla odmienności w imię szeroko pojętej tolerancji. Zgodnie z myślą Janusza Korczaka "Wszyscy jesteśmy sobie potrzebni. Razem łatwiej, radośniej, mądrzej i bezpieczniej."

Głęboko wierzymy, że nasze działania pozwolą młodemu człowiekowi zrozumieć świat, ludzi i samego siebie, aby mógł godnie żyć w poczuciu własnej wartości, umiał pomagać innym i prosić o pomoc w trudnych dla siebie sytuacjach.

III Sylwetka absolwenta Zespołu Szkół im. Janusza Korczaka

Praca wychowawcza szkoły ukierunkowana jest na to, by absolwent z różnym stopniem niepełnosprawności znalazł swoje miejsce w społeczeństwie, w życiu codziennym kierował się zasadami etyki i moralności, szacunkiem do siebie i innych.

By był:

- samodzielny na miarę swoich możliwości psychofizycznych,
- kulturalny,
- gotowy do niesienia pomocy innym,
- umiejący zwracać się o pomoc i korzystać z niej,
- odporny na niepowodzenia,
- prawidłowo funkcjonujący w zespole,
- odpowiedzialny,
- tolerancyjny,
- ambitny,
- kreatywny,
- odważny,
- racjonalnie planujący swoją przyszłość.

IV Diagnoza środowiska szkolnego

W ramach Zespołu Szkół Specjalnych im. J. Korczaka w Gliwicach działają:

- Szkoła Podstawowa nr 22 Specjalna
- IX Liceum Ogólnokształcące Specjalne
- Branżowa Szkoła I stopnia Specjalna nr 6
- Szkoła Specjalna Przysposabiająca do Pracy nr 1

W Zespole Szkół Specjalnych im. J. Korczaka w Gliwicach kształci młodzież ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym lub znacznym oraz niepełnosprawnościami w zakresie wzroku, słuchu, ruchu, autyzmu, w tym z Zespołem Aspergera oraz niepełnosprawnościami sprzężonymi, a także zagrożeniem niedostosowaniem społecznym. Praca z młodzieżą ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi wymaga szeroko pojętej indywidualizacji, dostosowania form podawania wiedzy do możliwości percepcyjnych poszczególnych uczniów, ze zwróceniem uwagi na poziom i rodzaj niepełnosprawności.

W bieżącym roku szkolnym do Zespołu Szkół uczęszcza 190 uczniów z terenu miasta Gliwice, powiatu gliwickiego oraz innych miejscowości województwa śląskiego.

Zespół Szkół Specjalnych im. J. Korczaka w Gliwicach przygotowuje młodego, niepełnosprawnego człowieka, do życia w zgodzie z sobą i innymi. Wyposaża w wiedzę i umiejętności umożliwiające dalsze kształcenie, a także przygotowuje do samodzielnego życia oraz płynnego wejścia na otwarty rynek pracy.

Niektórzy uczniowie Zespołu Szkół wywodzą się z rodzin o niskiej świadomości społecznej, bez prawidłowych wzorców i aspiracji społeczno-zawodowych. Duża część rodziców uczniów nie podejmuje aktywności zawodowej przekazując ten sam styl życia swoim dzieciom. Zdarza się, że rodzice nie wykazują zainteresowania edukacją swoich dzieci, zwłaszcza tych, którzy naukę zawodu rozpoczęli po ukończeniu osiemnastego roku życia. Niektóre rodziny naszych uczniów korzystają ze wsparcia opieki społecznej i nie wykazują zainteresowania poprawieniem swojej sytuacji życiowej. Dodatkowym utrudnieniem ograniczającym możliwości funkcjonowania jest niepełnosprawność uczniów, która wpływa na obniżenie poczucia własnej wartości oraz powoduje zagrożenie wykluczeniem społecznym i zawodowym.

Szkoła posiada dobrą bazę lokalową, wszystkie sale lekcyjne wyposażone są w rzutniki multimedialne z dostępem do Internetu, pracownie specjalistyczne do chemii, biologii, geografii, fizyki, informatyki, pracownie symulacyjne do nauki zawodów gastronomicznych, hotelarskich, introligatorskich, elektronicznych. Ponadto szkoła posiada gabinety pedagogiczne, psychologiczne, logopedyczne, profilaktyki zdrowotnej oraz bogato wyposażoną w sprzęt specjalistyczny salę rehabilitacyjną i gimnastyczną. Budynek w całości jest dostosowany dla osób niepełnosprawnych w zakresie wind, wind schodowych, podjazdów oraz specjalnie dostosowanych toalet.

Dla dalszej poprawy warunków nauki uczniów zabiegamy o realizację projektów unijnych, dzięki którym baza dydaktyczna szkoły stale się poprawia. Uczniowie mają możliwość podnoszenia swoich kwalifikacji, zdobywania nowych certyfikowanych umiejętności, co wiąże się ze wzrostem ich szans na otwartym rynku pracy.

Szkoła dysponuje doskonałym zapleczem informatycznym w tym centrum multimedialnym. Technologia informatyczna jest wykorzystywana w szeregu działań edukacyjnych takich jak przygotowanie lekcji, redagowanie szkolnej strony internetowej, Facebooka, Instagrama, opracowywanie prezentacji multimedialnych na zebrania z rodzicami, a także podczas licznych imprez szkolnych i miejskich.

Przy Zespole Szkół Specjalnych im. Janusza Korczaka funkcjonuje Gliwicki Zakład Aktywności Zawodowej zatrudniający niepełnosprawne osoby w dziale usług poligraficznych, introligatorskich oraz usług sprzątających. Zakład pomaga niepełnosprawnym osobom podjąć aktywność zawodową. Gliwicki Zakład Aktywności Zawodowej jest pierwszą w Polsce tego typu placówką powołaną przy szkole.

Szkoła prowadzi szeroką działalność kulturalną organizując cykliczne imprezy przy współpracy z różnymi instytucjami, działającymi na terenie miasta i nie tylko. Imprezy skierowane są nie tylko do uczniów i ich rodzin, ale są również otwarte na środowisko lokalne.

Podejmujemy liczne działania na rzecz integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym. Prowadzimy szeroką działalność kulturotwórczą organizując cykliczne imprezy przy współpracy z różnymi instytucjami, działającymi na terenie miasta:

- Miejskie Obchody Dnia Osób Niepełnosprawnych we współpracy z Urzędem Miejskim,
- Światowy Dzień Autyzmu,
- współpraca z fundacjami w organizacji imprez sportowych i rekreacyjnych,
- organizacja konkursu „Najsprawniejszy w zawodzie”,
- pikniki integracyjne, gry miejskie,
- organizacja międzyszkolnego konkursu dla uczniów szkół przysposabiających „Perfekcyjna Pani Domu” ,
- jasełka organizowane we współpracy z Parafią Św. Antoniego,
- kiermasz Bożonarodzeniowy,
- dni otwarte szkoły,
- miesiąc regionu „Z miłości do Śląska”,
- Tydzień Nauki „Odkrywcy Świata”.

Ponadto, szkoła angażuje uczniów w działania ekologiczne, społeczne, patriotyczne, prozdrowotne oraz wolontariat:

- akcja „Żonkile”,
- akcja „Szkoła Pamięta”,
- akcja `Nasza Śląska Ziemia”,
- organizacja Dni Zdrowia, Dni Ziemi,
- udział w akcjach „Sprzątania Świata” i „Góra grosza”,
- organizowanie kampanii profilaktycznych i prozdrowotnych,
- akcje budowania właściwych postaw względem zwierząt – pomoc schroniskom dla zwierząt,
- akcje pomocowe na rzecz osób starszych i chorych – wsparcie hospicjum i domu seniora,
- wsparcie i pomoc na rzecz uchodźców z Ukrainy.

Stwarzamy naszym uczniom okazje do prezentowania swojego dorobku artystycznego, sportowego jak też zawodowego podczas okolicznościowych imprez i kiermaszów. Dokonania naszych uczniów są prezentowane na Facebooku i Instagramie. Nasi uczniowie w wielu konkurencjach sportowych osiągają sukcesy, nawet ogólnopolskie. Podczas wielu wydarzeń niepełnosprawni uczniowie mają okazję pokazać swoje mocne strony, doświadczyć sukcesu i podziwu.

Mając na uwadze fakt, że uczeń niepełnosprawny cechuje się niską samoocena, bądź nieprawidłową oceną swoich możliwości, podejmujemy szereg działań pomocowych. Przede

wszystkim wsparcie procesu przygotowania uczniów do rozmów kwalifikacyjnych i efektywnego ubiegania się o atrakcyjną pracę. Rozszerzenie działań mających na celu wzmocnienie samooceny uczniów, poprzez wyposażenie ich w wiedzę oraz umiejętności zawodowe, a także umiejętność poruszania się na rynku pracy, zwiększa ich szansę w dorosłym życiu. W tym celu opracowaliśmy założenia projektu „Nowe umiejętności – nowe szanse”, który ma na celu wyposażenie zainteresowanych uczniów szkoły branżowej w umiejętności w zakresie cukiernictwa - dekorowania ciast i tortów, organizacji imprez okolicznościowych (catering z carvingiem), baristyki i barmaństwa. Dzięki projektowi szkoła wzbogaciła się o nowoczesną pracownię cukierniczo- piekarską. W roku szkolnym 2018/2019 kwalifikacje w tym zakresie zdobyły cztery nauczycielki. Swoją wiedzę i umiejętnościami dzielą się z kolejnymi rocznikami uczniów kształcących się w zawodach gastronomicznych. Przy okazji tworzenia pracowni cukierniczo piekarskiej stworzyliśmy szansę dziewięciu uczniom zdobycia dodatkowych umiejętności z zakresu prac wykończeniowych i elektrycznych. 7 grudnia 2023r. podpisaliśmy umowę o współpracy między miastem Gliwice, Zespołem Szkół im. J. Korczaka w Gliwicach oraz firmą Auchan Polska, która utworzy klasy patronackie w zawodach: cukiernik, piekarz i sprzedawca. To przedsięwzięcie będzie dużą szansą rozwojową dla naszych uczniów.

W ubiegłych latach uczniowie naszej szkoły uczestniczyli w projektach mających na celu wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z niepełnosprawnościami oraz wzmocnianie ich samooceny. Wymiernym efektem projektów jest np. pracownia fizyko - chemiczna, w której młodzież ma możliwość uczyć się tych przedmiotów nie tylko teoretycznie ale także doświadczalnie.

Współpracę międzynarodową postrzegamy jako okazję do wymiany doświadczeń z pedagogami pracującymi z młodzieżą niepełnosprawną w krajach Unii Europejskiej. Podczas wizyt w ramach projektu ERAZMUS, a wcześniej również POWER nasi nauczyciele mają okazję zapoznać się z formami i metodami pracy w placówkach oświatowych poza granicami kraju i skorzystać z dobrych wzorów, rozwiązań. Jednocześnie mogą podzielić się naszymi doświadczeniami i pochwalić naszymi sukcesami.

Szkoła służy uczniowi, tworząc warunki dla jego pełnego rozwoju emocjonalnego, intelektualnego, duchowego i fizycznego. Jest miejscem stawiania pytań i poszukiwania odpowiedzi – uczy analizy problemów i sposobu ich rozwiązywania. Zapewnia przyjazne i zdrowe warunki edukacji szkolnej. Kształcenie, wychowanie i profilaktyka to podstawowe cele pracy szkoły. Wpływ środowiska, a w szczególności środowiska szkolnego, rówieśniczego, to najważniejszy czynnik kształtujący rozwój psychiczny nastolatka.

Podstawą do opracowania Programu wychowawczo - profilaktycznego była diagnoza środowiska szkolnego, prowadzona w oparciu o:

- analizę dokumentów szkolnych (notatek służbowych i zgłoszeń, uwag w dzienniku

elektronicznym dotyczących zachowań uczniów),

- obserwację środowiska szkolnego dokonywanych przez wychowawców klas, nauczycieli, pedagoga, psychologów, dyrekcję szkoły, uczniów, rodziców,
- badań ankietowych przeprowadzonych wśród uczniów, w tym badania poczucia bezpieczeństwa uczniów w szkole,
- rozmów z uczniami, rodzicami i nauczycielami,
- analizę frekwencji uczniów,
- współpracę z instytucjami wspierającymi pracę szkoły (kuratorzy sądowi, Ośrodek Pomocy Społecznej),
- analizę wyników badań zewnętrznych - raport "MŁODE GŁOWY. Otwarcie o zdrowiu psychicznym".

Profilaktyka to chronienie rozwijającego się człowieka przed zagrożeniami współczesnego świata i reagowanie na pojawiające się zagrożenia. Jej celem, w szkole, jest ochrona młodzieży przed zakłóceniami rozwoju, czyli przed podejmowaniem zachowań hamujących lub niszczących rozwój. Zachowania te określone są jako zachowania ryzykowne. Harmonijny rozwój osobowości w profilaktyce oznacza wspieranie zdrowego trybu życia oraz dbanie o zdrowie psychiczne. Jednym z najistotniejszych obecnie problemów w zakresie profilaktyki jest niwelowanie skutków pandemii.

Profilaktyka to również:

1. Wzmacnianie czynników chroniących, takich jak:

- zainteresowanie nauką,
- więzi emocjonalne z rodzicami,
- dobre relacje z osobami znaczącymi,
- poszanowanie norm, wartości, autorytetów,
- dbanie o własny rozwój,
- aspiracje edukacyjne i zawodowe,
- wypracowana umiejętność dokonywania właściwych wyborów,
- racjonalne spędzanie czasu wolnego ze szczególnym zwróceniem uwagi na turystykę i zajęcia sportowe, rozwijanie zainteresowań i predyspozycji.

2. Eliminowanie czynników ryzyka takich jak:

- negatywny wpływ grupy rówieśniczej,
- dysfunkcje wynikające z sytuacji rodzinnej,
- brak nawyku systematycznego uczęszczania do szkoły,
- agresja i przemoc,
- dostępność do używek,

- przyzwolenie społeczne na zachowania niepożądane,
- negatywne wzorce środowiskowe, brak autorytetów,
- niezaspokojenie podstawowych potrzeb (materialnych, psychicznych i innych),
- słaba więź uczniów z rodzicami, brak zainteresowania edukacją dzieci,
- niski poziom intelektualny,
- niepełnosprawność,
- niska samoocena,
- niski poziom umiejętności społecznych,
- stres i depresja.

W oparciu o doświadczenia z lat ubiegłych oraz wyniki diagnozy ustalono następujące główne obszary zagrożeń:

- brak znajomości zasad kultury osobistej oraz jej wartości w życiu,
- wszelkiego rodzaju uzależnienia,
- przedwczesna inicjacja seksualna,
- problem przemocy i agresji,
- wagary,
- brak wsparcia ze strony najbliższych,
- negatywne doświadczenia środowiskowe,
- nieprawidłowe korzystanie z technologii informacyjnej – cyberprzestrzeń.

V Cele ogólne

1. Praca wychowawcza szkoły polega na prowadzeniu edukacji w zakresie promocji zdrowia oraz wspomaganie uczniów w ich rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w następujących sferach:
 - Intelektualnej - ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności,
 - fizycznej – pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia,
 - psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi psychicznej, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi emocjonalnemu ucznia, wzmacnianie odporności na przeciwności losu,
 - społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w relacjach z innymi, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych,
 - aksjologicznej (duchowej) – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Działalność wychowawcza obejmuje:

- współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia,
- kształtowanie systemu wartości, w którym zdrowie jest jedną z najważniejszych w życiu,
- wzmacnianie wśród uczniów więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
- kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, a także nauczycieli i rodziców lub opiekunów,
- wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli oraz rodziców lub opiekunów,
- wyrabianie wrażliwości i empatii, rozwijanie i wspieranie działalności wolontariackiej,
- wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

2. Działalność edukacyjna szkoły polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów, ich rodziców lub opiekunów z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

Działalność edukacyjna polega na:

- poszerzeniu wiedzy rodziców lub opiekunów i nauczycieli na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawaniu wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diety i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowaniu w tego typu przypadkach,
- kształtowaniu u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji,
- kształtowaniu krytycznego myślenia i wspomaganiu uczniów w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
- wyposażeniu w wiedzę o konsekwencjach wczesnej inicjacji seksualnej, szacunku dla ciała, granicach intymności swojej i innych,
- prowadzeniu wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, oraz podejmowaniu szkolnej interwencji profilaktycznej,

- doskonaleniu kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.

3. Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Działalność profilaktyczna obejmuje:

- wspieranie wszystkich uczniów w rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych,
- wspieranie uczniów, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na zachowania ryzykowne,
- wspieranie uczniów, u których rozpoznano wczesne objawy używania, substancji psychoaktywnych lub inne zachowania ryzykowne, zachęcanie ich do podejmowania terapii.

Działania te obejmują:

- przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej:
- wyposażenie uczniów i ich rodziców i opiekunów w wiedzę o konsekwencjach używania i nadużywania środków psychoaktywnych,
- wyposażenie rodziców i opiekunów uczniów w wiedzę o etapach dojrzewania fizycznego i seksualnego osób z niepełnosprawnością intelektualną, niskim poziomie procesów hamowania potrzeb oraz sposobach radzenia sobie z seksualnością dzieci,
- doskonalenie umiejętności nauczycieli w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w sytuacjach podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych,
- włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych.

W bieżącym roku szkolnym najważniejsze cele pracy wychowawczej i profilaktycznej to:

- wspieranie dobrostanu dzieci i młodzieży, ich zdrowia psychicznego. Rozwijanie u uczniów i wychowanków empatii i wrażliwości na potrzeby innych,

- kontynuowanie działań w zakresie wspomagania rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej i społecznej, rozbudzanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości,
- troska o szeroko pojęte bezpieczeństwo uczniów,
- rozwijanie umiejętności zachowań asertywnych, przeciwdziałanie przemocy, agresji i uzależnieniom,
- przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych i suicydalnych,
- edukacja prozdrowotna w szkole - kształtowanie zachowań służących zdrowiu, rozwijanie sprawności fizycznej i nawyku aktywności ruchowej, nauka udzielania pierwszej pomocy,
- wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie,
- rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych, w tym korzystanie ze środków psychoaktywnych (lekarstw bez wskazań lekarskich, papierosów, w tym e-papierosów, alkoholu bądź narkotyków i dopalaczy, napojów energetycznych),
- kształtowanie uczuć patriotycznych, tożsamości regionalnej i narodowej,
- utrwalanie i doskonalenie umiejętności posługiwania się technologią informacyjną.

VI Struktura oddziaływań wychowawczych

Dyrektor szkoły:

- zapewnia warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,
- dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- nadzoruje realizację Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego.

Rada pedagogiczna:

- opracowuje Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły,
- uczestniczy w realizacji Programu wychowawczo-profilaktycznego,
- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- reaguje na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
- uczestniczy w ewaluacji Programu wychowawczo-profilaktycznego.

Wychowawcy klas:

- diagnozują sytuację wychowawczą klasy,

- określają cele pracy wychowawczej na dany rok szkolny,
- analizują i rozwiązują bieżące problemy wychowawcze,
- współpracują z pedagogiem, psychologiem, pielęgniarką i nauczycielami uczącymi w ich klasie w działaniach dla dobra uczniów,
- współpracują z rodzicami uczniów, zachęcają zdystansowanych rodziców do zainteresowania edukacją i przyszłością swoich dzieci,
- dbają o wszechstronny rozwój i poczucie bezpieczeństwa uczniów w szkole,
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami,
- dbają o dobre relacje uczniów w klasie,
- wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
- podejmują działania w zakresie poszerzania kompetencji wychowawczych.

Nauczyciele:

- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizacji zadań wychowawczych,
- reagują na przejawy agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych,
- kształcą i wychowują uczniów w duchu patriotyzmu i demokracji,
- rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- wspierają zainteresowania i rozwój osobisty ucznia.

Pedagog szkolny:

- zapewnia uczniom indywidualną pomoc pedagogiczną,
- wspiera uczniów z wszelkimi problemami,
- współpracuje z rodzicami uczniów zwłaszcza potrzebującymi szczególnego wsparcia,
- zabiega o różne formy pomocy dla uczniów,
- udziela porad i konsultacji,
- współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły,
- pośredniczy w kierowaniu uczniów z objawami dysfunkcji do poradni specjalistycznych.

Psycholog szkolny:

- zapewnia uczniom indywidualną pomoc psychologiczną,
- opracowuje diagnozy i opinie,
- określa poziom rozwoju procesów poznawczych, rozwoju sfery emocjonalnej, zaradności oraz mocnych stron ucznia,
- opracowuje dokumenty dotyczące dostosowania warunków egzaminów zewnętrznych,
- minimalizuje skutki zaburzeń rozwojowych,
- podejmuje działania ukierunkowane na wszechstronny rozwój ucznia.

Doradca zawodowy:

- określa predyspozycje zawodowe ucznia,
- wspiera w decyzji o wyborze dalszej drogi życiowej.

Rodzice:

- współtworzą Program wychowawczo-profilaktyczny,
- uczestniczą w wywiadówkach i spotkaniach informacyjnych organizowanych przez szkołę,
- zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,
- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
- dbają o prawidłową higienę pracy, snu i wypoczynku oraz właściwą formę spędzania czasu wolnego przez swoje dzieci.

Samorząd uczniowski:

- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły,
- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- współpracuje z Zespołem Wychowawców i Radą Pedagogiczną,
- prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących kolegów,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję.

Tradycje szkoły:

- uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego,
- ślubowanie klas pierwszych,
- Dzień Samorządności,
- Dzień Edukacji Narodowej,
- Obchody świąt państwowych i narodowych,

- obchody Międzynarodowego Dnia Praw Dziecka,
- obchody Dnia Praw Człowieka,
- obchody Dnia Osób Niepełnosprawnych,
- Tydzień Równości „Razem”,
- Okolicznościowe imprezy klasowe,
- Jarmark Bożonarodzeniowy,
- Studniówka i komers,
- Dzień Ziemi,
- Dzień patrona szkoły,
- Perfekcyjna Pani Domu,
- pożegnanie abiturientów,
- Mam zawód- Mam Talent, Szkolny Festiwal Smaków, Kawiarenka Zdrowia,
- Nasza Śląska Ziemia,
- zakończenie roku szkolnego.

VII Zasady ewaluacji

Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- 1) obserwację zachowań uczniów pod kątem stopnia rozumienia i respektowania obowiązujących norm,
- 2) badanie frekwencji uczniów na zajęciach proponowanych przez szkołę,
- 3) badanie oceny pracy wychowawczej poprzez przeprowadzenie ankiet wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
- 4) badanie poczucia bezpieczeństwa uczniów na terenie szkoły poprzez przeprowadzenie wewnętrznego audytu,
- 5) przeprowadzanie ankiet wśród rodziców dotyczących współpracy z wychowawcami klas i, innymi pracownikami szkoły,
- 6) przeprowadzenie ankiet wśród wychowawców klas na temat współpracy z rodzicami uczniów, poziomu zainteresowania edukacją dzieci, zwłaszcza pełnoletnich.

Program został uchwalony:

uchwałą Rady Rodziców – uchwała z dnia 13.09.2024r. w uzgodnieniu z Radą Pedagogiczną Zespołu Szkół Specjalnych im. Janusza Korczaka w Gliwicach - uchwała nr 987/2024/2025 z dnia 13.09.2024r.